

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/42/2021
Identifikačné číslo spisu: 8716010149
Dátum vydania rozhodnutia: 25.08.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8716010149.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a členov senátu JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a JUDr. Petra Kaňu na neverejnom zasadnutí konanom 25. augusta 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvinenej M. C. a spol., pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona, o dovolaní obvinenej M.F. proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 4To/42/2017 z 12. apríla 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvinenej mladistvej M. Z. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 6T/14/2016 zo 6. septembra 2017, boli obvinené M.F. a M. C. uznané za vinné z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- dňa 31.1.2012 v čase okolo 14.00 hod. v katastri obce L., okres O., v lyžiarskom stredisku A. L., s.r.o., na bočnom zasneženom svahu, nie určenom ako vyznačená trať na atrakciu snowtubing, spustením na gumenom kolese dolu svahom tak, že si na neho ľahli tvárou vpred, narazili do maloletej Q., nar. XX.X.XXXX, ktorá v tom čase prechádzala svahom na lyžiach, v dôsledku čoho maloletá spadla, pričom utrpela kraniocerebrálnu traumu v dôsledku poúrazovej impresívnej zlomeniny spánkovej kosti vpravo s následným epidurálnym krvácaním v spánkovej oblasti vpravo, čo maloletú ohrozilo na živote v dôsledku útlaku mozgu a dôležitých mozgových štruktúr, čo si následne vyžiadalo operáciu ako život zachraňujúci výkon s dobou liečenia 4 - 6 týždňov a s obmedzením na obvyklom spôsobe života spočívajúcom v odkázaní na neodkladnú odbornú pomoc, najprv posádky záchranej služby, po príchode do nemocnice traumatologického personálu z dôvodu nevyhnutnej neodkladnej neurologickej operácie, v pripútaní na lôžko aspoň jeden týždeň, kedy bola odkázaná na pomoc inej osoby pri bežných činnostiach spojených s hygienou, stravovaním, v opätovnom chirurgickom zákroku pre prítomnosť posunutia úlomkov zlomeniny, po čom bola opäť pripútaná na lôžko po dobu aspoň troch dní, kedy bola odkázaná na pomoc inej osoby pri hygiene, stravovaní, v následnej postupnej rehabilitácii, pričom sebestačná bola po cca 3 týždňoch od úrazu, v bolesti hlavy, ktorá vyžadovala pokojný režim na lôžku,

ako aj liečbu liekmi tlmiacimi bolesť, v doporučení obmedzenia fyzickej záťaže aspoň 3 mesiace.

Za to súd I. stupňa obvinenej uložil podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona, § 117 ods. 1 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 114 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 56 ods. 2 Trestného zákona peňažný trest vo výške XXX,- €. Podľa § 114 ods. 2 Trestného zákona jej pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu uložil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 mesiac.

V adhéznom konaní podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodených s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podala obvinená odvolanie, ktoré Krajský súd v Prešove uznesením, sp. zn. 4To/42/2017 z 12. apríla 2018, podľa § 319 Trestného poriadku (t. j. ako nedôvodné) zamietol.

V tejto trestnej veci podala obvinená dovolanie z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Vychádzajúc z obsahu dovolania, z tohto vyplýva, že smeruje proti rozsudku súdu I. stupňa, ako aj proti vyššie označenému uzneseniu odvolacieho súdu. V písomnom odôvodnení dovolania uviedla, že podľa jej názoru konajúce súdy nesprávne posúdili správne zistený skutkový stav, ale nesprávne skutok právne kvalifikovali ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona, pretože z hľadiska naplnenia všetkých požadovaných znakov skutkovej podstaty označeného prečinu tieto neboli naplnené pre absenciu zavinenia v podobe vedomej či nevedomej nedbanlivosti. V tomto kontexte je síce pravdou, že k nárazovému deju, teda zrážke gumeného kolesa, na ktorom bola spolu s inou osobou, do tela poškodenej došlo, avšak tento dej bol ovplyvnený viacerými okolnosťami, ktorých súhrn vylučuje také jej konanie, ktoré možno klasifikovať ako trestný čin.

Konštrukcia skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku je postavená len na určitom predpoklade, že konala zisteným spôsobom vo vedomej nedbanlivosti, čo vyplynulo podľa súdov primárne z toho, že obe obvinené vedeli, že na jazde dolu svahom chcú použiť neovládateľný predmet, ktorý sa môže nepredvídateľným spôsobom z tohto dôvodu aj pohybovať. Na druhej strane je tu celý rad skutočností a náhodných faktorov, ktoré túto jej vedomosť aj s ohľadom na rozumovú vyspelosť a vtedajšiu životnú a kauzálnu skúsenosť vylučujú. Najpodstatnejšou výhradou v tomto smere je, že ani jedna z nich nemohla dôvodne predvídať a ovplyvniť pohyb a smer kolesa, na ktorom sa spustili, rovnako tak nemohli predvídať a očakávať, že na svahu sa bude pohybovať skupina osôb, ktorá tam zjavne nemala čo robiť. V tomto smere sa javí úvaha súdov o tom, že sa mali presvedčiť, či je priestor, v ktorom sa na kolese spustili, zabezpečený, v ich neprospech, pretože je tu bezpochyby preukázané také konanie učiteľiek ZŠ, ktoré kolíznu situáciu priamo vyvolalo.

Sám odvolací súd konštatoval, že v kritickom čase prevádzkovateľ nezabezpečil nielen priestor, v ktorom došlo ku kolízii, ale ani prístup ku gumeným kolesám, kedy sa obe obvinené dôvodne domnievali, že tieto si môžu zobrať a používať, keďže aj ostatní ľudia sa spúšťali v tomto priestore. Práve tieto skutočnosti podľa jej názoru vytvorili stav, keď nebolo možné od nich nielen očakávať, ale aj predvídať spôsobenie následku. V posudzovanom prípade neboli správne vyhodnotené obhajobné námietky, preto rozhodnutie o vine je založené na nesprávnom právnom posúdení skutku, keďže oba súdy nesprávne vyhodnotili celú dôkaznú situáciu, dospeli k nesprávne právnemu záveru o vine.

Navrhla preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku vyslovil porušenie zákona v príslušných ustanoveniach a súčasne zrušil uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 4To/42/2017 z 12. apríla 2018 a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Prešove, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvinenej sa písomne vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad uvádzajúc, že skutočnosti uvádzané obvinenou v dovolaní už boli v podstate uvádzané aj v podanom odvolaní a s nimi sa Krajský súd v Prešove vysporiadal, pričom skonštatoval, že zistený skutkový stav bol správne ustálený a zistený skutok aj správne právne kvalifikovaný. S rozhodnutiami súdov v predmetnej veci sa v celom rozsahu stotožňuje a podľa jeho názoru nebol naplnený žiaden z dôvodov dovolania, preto

navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvinenej podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Pokiaľ dovolateľka formulovala dovolanie tým spôsobom, že ním napáda aj prvostupňový rozsudok aj uznesenie odvolacieho súdu, dovolací súd zdôrazňuje, že hoci uvedené rozhodnutia (ako na seba naväzujúce) tvoria jednotu, obvinená je oprávnená podať dovolanie len proti právoplatnému druhostupňovému rozhodnutiu, čo vyplýva z § 369 ods. 2 Trestného poriadku.

Dovolanie obvinenej preto dovolací hodnotil ako podané proti uzneseniu odvolacieho súdu (Krajského súdu v Prešove), bez ohľadu na to, že dovolateľka de facto v dovolaní vytýkala chyby v právnej kvalifikácii skutku ako prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona primárne už prvostupňovému rozsudku.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytýkaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012 - I.).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

Dovolací súd posudzujúc dovolanie obvinenej v uvedených intenciách konštatuje, že podané dovolanie je v podstate obsahom totožné s odvolaním uplatneným obvinenou pred odvolacím súdom, v ktorom už uplatnila obdobnú argumentáciu ako v dovolaní.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolací súd zdôrazňuje, že je viazaný konečnými skutkovými zisteniami, ku ktorým dospeli súdy v pôvodnom konaní, pretože dovolací súd správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže skúmať a meniť. Tieto skutkové zistenia sú obsiahnuté v rozsudku súdu I. stupňa (v tzv. skutkovej vete jeho výrokovej časti), s ktorými sa ako správnymi stotožnil aj odvolací súd zamietajúc odvolanie obvinenej ako nedôvodné.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku odsudzujúceho rozhodnutia môže obvinená v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nie námietky skutkové.

Dovolateľka v posudzovanom prípade v dovolaní uplatnila dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i)

Trestného poriadku. Z obsahu dovolania obvinenej je zrejmé, z pohľadu chýb vytýkaných výroku o vine prvostupňovému rozsudku (ktorý v tomto smere z pohľadu dovolateľky nebol napravený z podnetu jej odvolania ani v odvolacom konaní), že skutok jeho výrokovej časti svojim popisom (nezodpovedá) nevyjadruje všetky znaky trestného činu v zmysle na jeho podklade použitej (aplikovanej) právnej kvalifikácie (právneho posúdenia).

Zo znakov trestného činu, ktorými sú všeobecne objekt, objektívna stránka, subjekt a subjektívna stránka, podľa dovolacích námietok obvinenej dôkazmi vykonanými vo veci súdmi v pôvodnom konaní nebola preukázaná v tzv. subjektívna stránka trestného činu súdmi posúdenému ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona.

Vo svojich úvahách a ďalej uvedených záveroch dovolací súd vychádzal z judikatúry a jeho rozhodovacej praxe pri posudzovaní dovolacieho dôvodu upraveného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v zmysle ktorej :

dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa. Tento dovolací dôvod preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť (judikát uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2011).

Vychádzajúc z uvedených právnych záverov, aplikujúc ich na posudzovaný prípad, dovolací súd konštatuje, že dovolateľka (obvinená) namietala výlučne spôsob hodnotenia dôkazov súdmi v pôvodnom konaní k otázke existencie, resp. neexistencie subjektívnej stránky trestného činu (zavinenia), pre ktorý bola odsúdená, keď svoje úvahy a závery opiera okolnosti prípadu vyvodzované z vlastného spôsobu hodnotenia dôkazov.

Hodnotenie dôkazov však dovolaciemu súdu pri posudzovaní dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (ako aj z judikatúry vyplýva) neprináleží.

Posudzujúc tak dovolacie námietky obvinenej v konfrontácii so skutkom ustáleným súdmi v pôvodnom konaní (skutok rozsudku súdu I. stupňa) aj s poukazom na už vyššie citovanú judikatúru, dovolací súd dospel k záveru, že nedbanlivostné zavinenie obvinenej dostatočne vyplýva z okolností skutkovo ustálených v tzv. skutkovej vete výroku o vine odsudzujúceho rozsudku, pričom úvahy k záveru, že čin z pohľadu zavinenia spáchala vo forme vedomej nedbanlivosti [§ 16 písm. a) Trestného zákona - trestný čin je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel' vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí] dostatočne rozviedli súdy oboch stupňov v odôvodnení prvostupňového aj odvolacieho rozhodnutia.

Z pohľadu uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je tak podstatné, že skutkové okolnosti obsiahnuté v opise skutku (tzv. skutkovej vete) rozsudku súdu I. stupňa poskytujú dostatočný podklad pre záver o naplnení všetkých zákonných znakov (nedbanlivostného) prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona. Dovolateľkou uplatnený, vyššie označený dovolací dôvod, tak naplnený nebol.

Z uvedených dôvodov dovolací súd odmietol dovolanie (v čase skutku mladistvej) obvinenej, pretože zistil, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.